

Diarienummer Ju2020/04275
Ju.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm, 27 november 2020

Asylrättscentrums remissvar på promemorian angående krav på tidsbegränsade anställningars varaktighet för att permanent uppehållstillstånd ska kunna beviljas enligt den tillfälliga lagen

Om Asylrättscentrum

1. Asylrättscentrum (tidigare Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar) verkar sedan år 1991 för en rättssäker migrationsprocess. Detta gör vi genom att bland annat driva processer i nationella och internationella fora samt analysera och granska nationell och internationell praxis och lag. Våra jurister kommer till stor del från tidigare arbete på Migrationsöverdomstolen, migrationsdomstolarna, Migrationsverket och från advokatbyråer.
2. Asylrättscentrum kommer regelbundet i kontakt med den grupp som berörs av föreslagna förordningsändringar, både genom de ärenden vi driver och den juridiska rådgivning vi erbjuder. Vi anser oss därför ha en god inblick i ansökningsprocessen och regelverket för permanent uppehållstillstånd samt de problem som målgruppen kan ställas inför i denna process.

Synpunkter

1. Asylrättscentrum välkomnar förslaget till förordningsändring. Vi delar bilden av att det innebär stora utmaningar för många sökande att få en anställning som uppfyller kraven för permanent uppehållstillstånd enligt 17 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (den tillfälliga lagen). Inte minst under förevarande period med anledning av covid-19. Vi ser därför positivt på detta förslag som skapar bättre förutsättningar för sökande att uppfylla kraven för permanent uppehållstillstånd.

2. Vi välkomnar även ambitionen att den föreslagna ordningen ska gälla redan från den 3 december 2020. Trots den snäva tidsram det innebär för remissförfarande m.m. anser vi det vara angeläget i detta fall, i synnerhet då många som omfattas av det så kallade gymnasiergelverket i tillfälliga lagen ska ansöka om permanent uppehållstillstånd under slutet av 2020. Vi ser ett stort behov av att förordningsändringen finns på plats innan dess. Vidare går det enligt vår uppfattning att acceptera en kortare process i detta fall eftersom det snarare rör sig om ett klagörande av hur begreppet ”varaktighet” ska tolkas än en helt ny reglering. Däremot ser vi att den snäva tidsramen medför ett en risk att målgruppen som ska ansöka om förlängning före årsskiftet inte nås av information om förordningsändringen. Med anledning av detta ser vi ett ökat behov av informationsinsatser riktade till målgruppen, i vart fall på kort sikt. Vi anser därför att det bör framgå av förslaget att en instans som regeringen bedömer lämplig tilldelas ansvar att vidta åtgärder för att nå ut med information till målgruppen samt förser denna instans med tillräckliga resurser för att genomföra sådan insats.
3. Att försörjningens varaktighet beräknas från beslutstillfället innebär att handläggningstiden hos Migrationsverket och övriga instanser kan bli avgörande för hur lång en tidsbestämd anställning måste vara för att uppfylla kraven för permanent uppehållstillstånd. Detta kan i praktiken innebära att olika långa anställningar krävs i olika ärenden, i synnerhet om anställningen var etablerad vid ansökningstillfället. Vi ser också att det medför stor oro för många sökande som inte vet när beslut kommer att fattas. Trots att vi kan identifiera flera risker och problem med att olika krav för anställningens varaktighet kan bli gällande i praktiken, är det ändå den lösning vi bedömer skapar bäst förutsättningar för att så många som möjligt i målgruppen kan uppfylla kraven för permanent uppehållstillstånd. Förslaget innebär inte heller någon ändring från tidigare ordning avseende tidpunkten för när anställningens varaktighet ska beräknas. Vi anser däremot att det bör klargöras i förslaget att Migrationsverket och övriga instanser ska ge den sökande möjlighet att komplettera ärendet med ett uppdaterat anställningsavtal innan de går till beslut eller meddelar dom, om det under handläggningstiden står klart att en tidsbegränsad anställning inte är tillräckligt varaktig.
4. Vi anser vidare att det bör klargöras att begreppet ”beslutstillfället” i förslaget till ny bestämmelse inkluderar tidpunkten för dom/beslut från migrationsdomstolen respektive Migrationsöverdomstolen, för det fall förlängningsärendet överklagats.
5. Den tillfälliga förordningen, liksom den tillfälliga lagen, gäller fram till den 19 juli 2021. Detta innebär att den nu föreslagna förordningsändringen gäller under en mycket begränsad tid. Hur regelverket för permanent uppehållstillstånd kommer vara utformat därefter beror på om den föreslagna lagstiftningen i SOU 2020:54 träder i kraft. För den grupp som tidigare haft uppehållstillstånd genom

gymnasielagsregelverket vet vi emellertid att samma krav för permanent uppehållstillstånd kommer att gälla även efter 19 juli 2021. Detta regleras i 5 § lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå. Även om vi delar bilden av att covid-19 ytterligare ökat svårigheterna att få en tillräckligt varaktig anställning har dessa svårigheter enligt vår erfarenhet funnits även innan dess med kravet på två års anställning. En återgång till kravet om två års anställning efter den 19 juli 2021 skulle således innebära att dessa svårigheter kvarstår. Vidare går det inte att säga hur långtgående konsekvenser covid-19 kommer att få för arbetsmarknadsläget även efter att smittspridningen avtagit. Mot bakgrund av detta vill vi i sammanhanget lyfta att det bör säkerställas att den ändring som nu föreslås även ska ligga till grund för framtida bedömningar av anställningens varaktighet enligt 5 § lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå. En sådan ordning verkar även för att gymnasierregelverket uppfyller sitt tilltänkta syfte om att möjliggöra för gruppen att beviljas permanent uppehållstillstånd.

6. Avslutningsvis vill understryka vår positiva inställning till den föreslagna ändringen i den tillfälliga förordningen. Vi bedömer att de förbättringar som föreslås överväger de problem som lyfts i detta remissvar och välkomnar därmed förslaget.

Detta remissvar har beretts av utredaren Johanna Hilding och föredragits för chefsjuristen Anna Lindblad.

Datum som ovan,

Anna Lindblad
Chefsjurist